

KENTLEŞMEDE JEOLOJİ MÜHENDİSİNİN ÖNEMİ

Ömer AKÇA Jeoloji Mühendisi

Değerli Meslektaşlarım,

Mesleğinin önemi ve gereğini benliğinde hisseden bir Jeoloji Mühendisi olarak, yazıma başlamak istiyorum,

Ülkemizin bugünkü koşullarında jeoloji mühendislerine yeteri kadar iş alanı oluşturulamamış olması, ülkemizin sosyo-ekonomik yapısıyla paralel değerlendirildiğinde normal karşılanabilir, Ancak mesleğimiz açısından baktığımız zaman; "Biz ortaya ne getiriyoruz? Yaptığımız işler insanlara ne kazandırıyor?" sorularıyla hareket edersek, üzerimize düşen çok iş olduğunun farkına varabiliriz. Bu noktadan hareketle, bir konuya değinmek istiyorum,

Ülkemiz hızla kentleşmektedir. Yıllardır şantiye halindedir. Her yıl yeni kentler kurulmaktadır. Pek çok meslek grubu bu oluşumda yer almaktadır. Ya jeoloji mühendisleri, onlara düşen görev yok mudur? Milyarlarca liralık yatırımların yapıldığı yapıları, yıllarca taşıyacak olan zeminlerin jeoteknik yönü önemli değil midir? Bu alanda jeoloji mühendislerini bekleyen çok önemli görevler vardır. Bu görevler işlem sırasına göre iki aşamalıdır.

Birincisi, kentlerin planlama aşaması, ikincisi plan uygulama aşamasıdır. Birincisi yıllardır uygulanan bir konudur. Uygulama şekli ise başlı başına bir konu olduğu için, ayrı bir makalede yazılması daha doğru olacaktır.

Burada öncelikle açıklamak istediğim konu plan uygulama aşamasında (bina yapmaya

başlamadan Önce) yapılması gereken işlemlerdir.

Bu aşamada gelişmiş ülkelerde olduğu gibi, yapıların oturacağı zeminin jeoteknik etüd raporunun hazırlanması gerekir. Yapılan bu etüd ile, yapının zemine yapacağı etkiye karşı göreceği tepkiden doğabilecek fiziksel zararların, yapı inşaatından önce tesbit edilerek, yapılacak dizaynlarla engellenmiş olacaktır,

Bu şekilde iki önemli hizmet gerçekleştirilmiş olacaktır. Bunlardan birincisi ekonomik, ikincisi insan güvenliği şeklindedir, Her iki yönden de baktığımızda bir parsel üzerine beş katlı bir bina yapıldığı zaman bir milyar TL'nin üzerinde maliyet unsuru oluşmaktadır. Bir betonarme binanın ekonomik ömrü 70 yıl olarak belirlenmiştir, Bu binanın oturacağı zeminin jeoteknik özellikleri belirlenip ona göre proje yapılmadığı takdirde, zemine binadan gelecek yükü dengeli karşılayacak bir yapıda olmaması, veya yapısal olarak değişik birimlerden oluşmasından dolayı, farklı oturmalar olabileceği gibi, belki de oturma hiç bir zaman sona ermeyecektir. Dolayısıyla, binanın statik dengesi bozularak zamanla artacaktır, Bu durumda 70 yıl olan binanın ömrü, yarıdan daha aza düşebileceği gibi, küçük ölçekli bir deprem veya sarsıntıda bina, belki de yıkılacaktır. Binanın yarı ömrünü kaybetmesi, yarım milyar TL'nin üzerinde bir zarar getirecektir.

Bunun yamsıra statik dengesini kaybetmiş bir bina insan hayatını her an tehdit eder durumdadır. Bu tür binalara ülkemizin her yerinde rastlamak

mümkündür. Son Erzincan depremini de dikkate alırsak, jeoloji mühendislerinin bu alanda yer almamış olmasının ne büyük bir eksiklik olduğunu görebiliriz. Bu alana girmemizin, insanların gelecekteki ekonomik yatırımlarının güvencesinin sağlandığı gibi, bir noktada mal ve can güvenliği teminat altına alınmış olacaktır. Bu insanlığa önemli bir hizmettir, Yapılması gereken bu hizmet aynı zamanda, jeoloji mühendislerinin isdihdam sorunlarına da önemli bir çözümdür. Bir yandan jeoloji mühendisleri işsiz, diğer yandan önemle ihtiyaç duyulan bu alanda ne yapacaklarından habersizdirler. Bu konunun çözümü yine kendi meslektaşlarımızın çalışmalarına ve girişimlerine bağlıdır. Getirilecek çözümler belediyelerde yüzlerce jeoloji mühendisi istihdam edileceği gibi, ikibinin üzerinde jeoloji mühendisinin de bu etüdlere yapmak üzere, piyasa kadrosunun oluşumu sağlanacaktır, Bu konuda bütün meslektaşlarıma önemli görevler düşmektedir.

Bu işin Öncülüğünü Yenimahalle Belediyesi yapmıştır. Belediyemiz, bu konudaki uygulamaların başarıyla sürdürerek, bölge halkının 70 yıl sonraki haklarının güvencesini şimdiden sağlamaya çalışmaktadır.

Bu konudaki girişimlerimizi iki yıl önce başlatarak geçen yıl yaptığımız "Kentleşmede Jeoloji" Paneliyle gerekli kamuoyunu oluşturarak bugünkü olgunluğa getirmiş bulunmaktayız, Meslektaşlarımızın bu konudaki çalışmalarımıza hassasiyet göstereceklerine inanarak saygılar sunarım, •